

Nr 224.

Av herr **Rydén**, om beredande åt sökande till folkskollärartjänst av gottgörelse för resekostnader i samband med avläggande av undervisningsprov.

I § 19 mom. 5 av folkskolestadgan stadgas, att skolrådet äger förelägga sökande till folkskollärartjänst undervisningsprov. Någon föreskrift om huru de med provet förenade resekostnaderna skola bestridas, finnes icke, men den praxis torde i allmänhet ha utbildat sig, att skoldistriktet ersätter den provande för kostnaderna i fråga. Emellertid förspörjes understundom, att skolråd i detta hänseende förfara på ett sätt, som måste anses ganska obilligt mot de sökande lärarna. Vid kallelsen till prov meddelas ingen uppgift beträffande reseersättning. I tro, att gängse praxis tillämpas, underkasta sig de till prov kallade understundom ganska dyrbara resor, och så mötas de efter provets avläggande av underrättelsen, att ingen reseersättning utbetalas. I ett till mig nyligen inberättat fall har ett skolråd i Östergötland kallat flera att avlägga prov. En av dessa var bosatt i Jämtland. Vid förfrågan om reseersättning, som framställdes av en bland de provande — hans resekostnader uppgingo till ungefär 50 kronor — svarades, att skolrådet senare skulle besluta om den saken. På en efter valet insänd räkning har ej ens — flera månader efter provets avläggande — ett svar anlänt.

Det synes mig vara i hög grad oegentligt, att inga föreskrifter, som rättsligen reglera dessa förhållanden, utfärdats. Under de tider, då tillgången på folkskollärare var knapp, framträdde måhända behovet av reglerande föreskrifter på detta område mindre än nu. Men i läraröverflödets tider, då konkurrensen om platserna i hög grad skärpts, synes billigheten kräva, att lärarna ej utlämnas åt ett godtyckligt förfarande i berörda hänseende. Skolråden kunna förelägga huru många som helst av sökande till en lärartjänst undervisningsprov och detta oberoende av deras boningsort. Visserligen utgör underlåtenhet att fullgöra förelagt undervisningsprov icke hinder för sökande att vid tjänstens tillsättande komma i åtanke, men i verkligheten tvingar konkurrensen var och en som vill ifrågakomma till en tjänst att underkasta sig undervisningsprov, om sådant förelägges honom. Då det här ofta gäller skuldsatta lärare — understundom t. o. m. arbetslösa sådana — är det ej underligt, om de anse sig illa behandlade, därest ett skolråd går till väga, som ovan skildrats.

Det ur alla synpunkter riktigaste vore väl att lagfästa den vanligen förekommande ordningen, att skoldistriktet, så snart dess skolråd förelägger en sökande undervisningsprov, betalar resekostnaderna för den provande. Någon fara för missbruk kan ej uppstå genom ett sådant stadgande, ty det ligger ju alltid i skolrådets eget skön att bestämma, vilka och huru många som kallas.

Självfallet förutsättes en utredning av berörda spörsmål, innan Kungl. Maj:t i ärendet utfärdar lämpliga föreskrifter. Jag vågar därför vördsamt hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning taga under öveivägande, huruvida icke föreskrifter böra utfärdas om att sökande till lärartjänst vid folkskola, som av skolråd förelägges undervisningsprov, skall av vederbörande skoldistrikt erhålla gottgörelse för sina med provets avläggande förenade resekostnader.

Stockholm den 29 januari 1930.

Värner Rydén.